

СИЛАБУС

ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	
Спеціалізація (за наявності)	
Освітня програма	
Вид дисципліни	вибіркова
Рік підготовки, семестр	2, 3
загальна кількість годин/кредитів	90/3 кредити
Мова викладання	українська

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІПБ викладача	Гуцан Тетяна Григорівна
Кафедра	Суспільно-економічних дисциплін і географії
Посада	доцент
Науковий ступінь	к.п.н.
Вчене звання	доцент
Наукові профілі	http://hnpu.edu.ua/uk/gucan-tetyana-grygorivna
Адреса кафедри, № кабінету (викладацької)	м. Харків, вул. Алчевських, 29, к.308
Контактна інформація викладача:	+380673985176 tetiana.gutsan@hnpu.edu.ua

2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни будується у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)» і закріплена Програмою навчальної дисципліни.

Кожен викладач висуває здобувачам вищої освіти систему вимог, правил поведінки студентів на заняттях, взаємин із викладачем, іншими студентами. Вона включає такі базові вимоги:

- не пропускати лекції та семінарські заняття, про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь;
- регулярно переглядати лекційний і практичний матеріал;
- здавати й захищати самостійні роботи та завдання у визначені терміни;
- системність і регулярність роботи здобувача вищої освіти з навчальною і науковою літературою;
- обов'язковою є присутність здобувача на модульному та підсумковому контролях.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 за всіма курсами протягом кожного семестру. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення дисципліни	Формування у здобувачів системних знань про обумовлену об'єктивними процесами, економічними інтересами, економічним мисленням цілеспрямовану діяльність і економічну поведінку індивідів, соціальних груп та інститутів у ринковій економіці щодо задоволення матеріальних і духовних потреб за умов обмеженості ресурсів.
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення та системи знань про економічні явища і процеси, закони і суттєві зв'язки у ринковій економіці; навичок аналізу та оцінки реальних економічних процесів, що відбуваються у житті суспільства на мікро- та макрорівнях
Завдання вивчення навчальної	Формування у здобувачів сучасного світогляду та

дисципліни	економічного мислення на методологічних засадах цивілізаційного розвитку економіки, з'ясування сутності фундаментальних економічних категорій; сприяння глибокому розумінню здобувачами вищої освіти закономірностей становлення, функціонування та розвитку ринкової економіки; її сутності та взаємозв'язку структурних елементів, способів і методів ефективного використання обмежених економічних ресурсів суспільства, принципів оптимізації господарських рішень на мікро- та макрорівнях; аналіз специфіки розвитку ринкової економіки в Україні та визначення шляхів активізації економічного зростання і підвищення добробуту населення; формування знань і навичок аналізу реальних економічних процесів та прийняття обґрунтованих рішень щодо майбутньої професійної діяльності.
-------------------	---

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Сформовані компетентності	Загальні
	Спеціальні (фахові)

Програмні результати навчання

5. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУТИХ НАВИЧОК

Професійна діяльність: орієнтуватись у проблемах розвитку ринкової економіки; застосовувати прийоми економічних досліджень для аналізу ринкової економіки; аналізувати економічні процеси і явища з точки зору їх впливу на соціальний розвиток людини і суспільства; визначати шляхи практичного використання отриманих знань у соціально-економічному житті; приймати практичні рішення щодо застосування економічних знань при виконанні своїх майбутніх професійних обов'язків.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

словесні методи (лекція, дискусія, співбесіда, інструктаж тощо);
 наочні методи (метод ілюстрацій і метод демонстрацій, спостережень);
 проблемний виклад знань;
 робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування);
 відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
 самостійна робота (розв'язання задач, виконання практичних завдань)

7. ЗМІСТ ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми/розділу дисципліни	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Сутність та механізм функціонування ринкової економіки				
Тема 1. Економіка і економічний вибір. Товарне виробництво як основа ринкової економіки	2	-		6
Тема 2. Ринок та механізм його функціонування	2	2		6
Тема 3. Сучасний ринок: структура, види, типи.	2	2		6
Тема 4. Домогосподарство та підприємство як суб'єкти ринкових відносин	2	2		6
Тема 5. Доходи в ринковій економіці	-	2		6
Модуль 2. Функціонування національної економіки та проблеми економічного зростання				
Тема 1. Національна економіка та	-	2		6

результати її функціонування				
Тема 2. Суспільне відтворення та циклічні коливання в ринковій економіці.	2	2		6
Тема 3. Інфраструктура ринкової економіки	2	-		6
Тема 4. Державне регулювання ринкової економіки	2	2		6
Тема 5. Економіка в умовах воєнного часу	-	2		6

8. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методика оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації.

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

ФОРМА КОНТРОЛЮ

залік

Розподіл рейтингових балів за видами контролю

Назва виду діяльності та форми контролю	Максимальна кількість балів за одиницю	КІЛЬКІСТЬ одиниць	Максимальна кількість балів за вид роботи
Відвідування лекцій	1	7	7
Підготовка та робота на семінарському занятті	1	8	8
Робота на практичному занятті	3	8	24
Виконання завдань для самостійної роботи	1	10	10
Модульний контроль	5,5	2	11
Залік	40	1	40
Максимальна кількість балів протягом семестру:			100

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Базова

1. Бабка В.Л. Економіка воєнного часу. Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua>
2. Вачевський М.В., Кулішов В.В., Падалка О.С. Основи ринкової економіки. Підручник для ВНЗ

(рекомендовано МОН України). 2021. 472 с. URL: <https://mybook.biz.ua/ua/ekonomichna-teoriya/osnovi-rinkovoi-ekonomiki-pidruchnik-dlya-vnz-rekomendovano-mon-ukraini/>

3. Вступ до ринкової економіки трансформаційного типу : навчальний посібник (конспект лекцій) / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, Л.М. Сорока. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 184 с.

4. Основи економічної теорії: метод. реком. для самост. вивч. дисц. студентами неекономічних спец. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; уклад. : А.О. Гура, Т.Г. Гуцан, О.О. Зеленько, І.О. Ночвіна. Харків: ХНПУ, 2019. 69 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/2341>

5. Основи ринкової економіки. Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 075 «Маркетинг» / Укладач: С.О. Полковниченко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 192 с.

Допоміжна

1. Богдан Т. Фінансово-економічні наслідки війни. URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/550614_finansovoekonomichni_naslidki.html

2. Економічна теорія : навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2021. 200 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1091/Економічна%20теорія-навчальний%20посібник.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с. – URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Rukovodstvo-po-OET-Kokareva-I.V.-kaf.-E-i-IV-1.pdf

4. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л.Б. Тернопіль: ТНТУ.2022. 88 с. – URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40723/3/Artemenko_Konspekt_leksiy_Ekonomichna_teoriya.pdf

5. Mankiw N., Taylor M. (2020). Economics. 5th edition. Cengage Learning, 834 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/3408900/>

Інформаційні ресурси

1.Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>

2.Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3.Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

4.Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. Режим доступу: <http://www.imf.org>

5.Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>

6.Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>

7.Офіційний сайт Міністерства фінансів України. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

8.Офіційний сайт Національного банку України. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

9.Офіційний сайт Ради підприємців України при КМУ . Режим доступу: <http://www.radakmu.org.ua>

10.Офіційний сайт Світового банку. Режим доступу: <http://www.worldbank.org>